

1 kwietnia 2010

Pod opieką Bartka

Jedna z teorii wyjaśniających pochodzenie nazwy Zagnańsk wywodzi ją ponoć od tego, że z pobliskich Kielc wysyłano ludzi do otaczających lasów by je w ramach kary karczowali. A że ich „zaganiano” stąd powstała dla nich w tym miejscu osada o nazwie Zagnańsk. Do dziś osada rozrosła się i nie trzeba do niej za karę nikogo „zaganiać”. A gdy ktoś pozna uroki tej wyjątkowej gminy, będzie tu wracał z największą przyjemnością.

Mekka turystów, przyrodników i geologów

Niewiele gmin świętokrzyskich jest tak przygotowanych do przyjęcia turystów, jak liczący 12 437 km kwadratowych Zagnańsk. Na terenie gminy znajdą coś dla siebie nie tylko miłośnicy historii, archeologii, aktywnego wypoczynku ale też słonecznych kąpiei i wielu innych form spędzania wolnego czasu. Gdy w XV wieku do podkieleckich lasów celem ich karczowania zsyłano wyrzutków ówczesnego społeczeństwa, nie wykonali oni swej kary do końca. Być może właśnie dzięki temu blisko 60 procent terenu gminy stanowią lasy. Przez te przepiękne bory stanowiące część Puszczy Świętokrzyskiej prowadzą ścieżki rowerowe dwa szlaki rowerowe: liczący 12 km czerwony i o 2 km dłuższy niebieski, ale, jak zapowiada wójt gminy Zagnańsk, **Zbigniew Zagdański**, wkrótce będzie można szusować po trzeciej trasie, liczącej aż 55 km!

Gmina Zagnańsk zaprasza również nad swoje trzy zbiorniki wodne: w Kaniowie, Zachełmiu i Umrze, które są idealnymi miejscami do pływania kajakami oraz małymi żaglówkami. To zachęta także dla wędkarzy, którzy mogą tu odpocząć, bo wspomniane zalewy obfitują w ryby.

Gdy zaspokoimy już potrzeby ciała, możemy w gminie Zagnańsk zadowolić i ducha. W Samsonowie koniecznie należy zobaczyć ruiny unikatowego na skalę europejską pierwszego w Polsce wielkiego pieca typu bergamowskiego. Tradycje przemysłu hutniczego w Samsonowie są zresztą znacznie starsze, bo już pod koniec XVI wieku włoskie rody Salvinich i Navarrów rozpoczęły tutaj wytopy stali w dymarkach.

W pobliskim Tumlinie znajduje się XVI wieczny kościół pw. Św. Stanisława, a nieopodal rezerwat archeologiczny „Kamienne kręgi” na Górze Grodowej, stanowiący pozostałości wczesnośredniowiecznego grodziska. Na stokach Góry Grodowej zajrzeć można do wciąż czynnego kamieniołomu piaskowca tumlińskiego, a we wsi Węgle do starej, XVI-wiecznej sztolni z której wydobywano surowce na potrzeby ówczesnej mennicy państwowej, stąd i nazwa góry - Pieniężna.

W samym Zagnańsku na górze Chełm zaprasza imponująca budowla kościoła pw. św. Rozalii i Marcina z XVII-wieku. Na całym wzniesieniu widać kamienie i wychodnie skalne. Z tego miejsca rozciąga się wspaniały widok na okolicę, a zwłaszcza na położony u podnóża góry nieczynny kamieniołom Zachełmie, rozslawiony ostatnimi czasy przez odkrycia, których dokonali paleontolodzy i geolodzy znajdując najstarsze na Ziemi ślady czworonożnych istot, tetrapodów. Odkrycie to zmieniło w światowej nauce obraz ewolucji i chronologię wydarzeń. Obecnie planuje się objęcie kamieniołomu ochroną rezerwatową i wyznaczenie ścieżek dydaktycznych.

Będąc w Zagnańsku na deser zostawmy sobie symbol gminy, ale także jeden z najbardziej identyfikowalnych pomników w regionie świętokrzyskim - to 1000-letni Dąb Bartek. Co do tego, czy ma rzeczywiście 1000 lat spór wiodą naukowcy, ale okoliczni mieszkańcy nie mają co do tego wątpliwości. By rozwiązać wszelkie kwestie sporne od 2000 roku na początku września obchodzone są jego urodziny licząc od roku tysięcznego...

Z kulturą i sportem za pan brat

- Zależy nam na tym, by gmina Zagnańsk promowana była nie tylko poprzez jej naturalne, czy to przyrodniczo-geologiczne, czy to historyczne walory, ale przede wszystkim poprzez zamieszkujących tu ludzi - mówi wójt Zbigniew Zagdański - Dlatego właśnie wspieramy każdą działalność, która rozslawia i promuje naszą piękną ziemię. Weźmy choćby działające u nas dwa zespoły folklorystyczne: Tumlinianki i Jaworzanki; ich dorobek oraz zasługi są niezwykle ważne, dlatego staramy się je doceniać i przeznaczać pewne środki na ich działalność. W 2007 roku zespół „Jaworzanki”, a w 2009 roku zespół „Tumlinianki” otrzymały stroje ludowe za kwotę 25 tys. zł w ramach projektu Świętokrzyskiego Programu Odnowy Wsi. Naszą gminę zamieszkują liczni animatorzy kultury, m.in. multiinstrumentalista Włodzimierz Kiniorski, malarze Adam Wolski, Edward Tuz oraz rzeźbiarze Krzysztof Jan Wesołowski i Grzegorz Łagowski - dodaje gospodarz Zagnańska. W ramach działań na rzecz kultury i sportu wybudowana została pełnowymiarowa hala sportowa, w której organizowane są niezliczone imprezy sportowo-kulturalne m.in. eliminacje Krajowych Mistrzostw Modeli RC. Uruchomiony został Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Dzięki wspaniałym warunkom stworzonym przy obiektach szkolnych w gminie intensywnie rozwija się sport szkolny, uczniowie miejscowych szkół odnoszą sukcesy w wielu dyscyplinach. Prowadzone są tu 4 kluby sportowe - Sparta Zagnańsk, Lubrzanka Kajetanów, Samson Samsonów oraz Skala Tumlin, które odbywają rozgrywki na własnych boiskach utrzymywanych przez gminę. Zespół Lubrzanka Kajetanów w sezonie 2007/2008 zanotował nawet historyczny awans do III ligi! Integracji gminnej społeczności sprzyjają organizowane przez samorząd, stowarzyszenia oraz sołectwa festyny rodzinne i imprezy kulturalno-rekreacyjne.

Infrastruktura dźwignią rozwoju

Gmina jest w 100% zwodociągowana, w 75% zgazyfikowana oraz w około 40 % skanalizowana. – Powyższe aspekty mają wpływ na poprawę ochrony środowiska na terenie gminy a także na jej wizerunek jako gminy ekologicznej – mówi Zbigniew Zagdański. W ostatnich latach gmina zdobyła na tym polu wiele nagród i wyróżnień, w tym I miejsce w programie zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji w 2008 roku oraz II miejsce za działalność na rzecz ochrony środowiska w roku ubiegłym. W ramach PROW gmina Zagnańsk otrzymała dofinansowanie na zakup samochodu i pojemników w celu utworzenia systemu zbiórki, segregacji oraz wywozu odpadów komunalnych (339 762,00). Z doskonałym skutkiem realizuje projekty unijne związane z odnawialnymi źródłami energii uzyskując środki na budowę systemów solarnych na obiektach użyteczności publicznej (320 208,89).

Co niezwykle ważne, władze samorządowe gminy Zagnańsk z sukcesem sięgają po środki unijne. Rezultatem czego są: budowane kanalizacje, place zabaw, remontowane i modernizowane drogi oraz placówki oświaty. Dzięki środkom unijnym z PO KL realizowane są projekty edukacyjne, m.in.: „Razem ku przyszłości” polegający na wyrównaniu szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszeniu różnic w jakości usług edukacyjnych w miejscowościach Chrusty, Belno, Szałas, Umer, Zachełmie. Kolejne projekty realizowane na rzecz aktywnej integracji to „Wspólne działanie młodych i seniorów z Samsonowa” oraz „Poszukajmy ich wokół nas”.

Ze znaczącym wsparciem finansowym z Regionalnego Programu Operacyjnego będzie realizowana budowa drogi gminnej w ciągu ul. Dęba Bartka i ul. Bartkowe Wzgórze, (1 388 373,83) oraz drogi gminnej w ciągu ulicy Dębowej w miejscowości Kaniów i łącznika do Borowej Góry (1 602 000,00).

- Inwestycje, które przeprowadziliśmy i nadal możemy prowadzić dzięki środkom unijnym naprawę trudno przecenić – mówi wóldarz gminy - Bez tych pieniędzy wielu bardzo potrzebnych mieszkańcom działań nie dałoby się zrealizować nawet w części – dodaje. I tak istotnie jest. Wystarczy choćby przyjrzeć się dokonaniom ostatnich lat. W 2008 i 2009 roku realizowana była budowa wodociągu Samsonów-Podlesie, kanalizacja w Kaniowie, Bartkowie, Chrustach, Samsonowie Komornikach i Tumlinie Dąbrówka. Wartość tej inwestycji wyniosła ok. 10 600 000 zł w tym środki RPO Województwa Świętokrzyskiego wspomogły ją 5 990 000zł. Również w 2008 roku wybudowano 5,2 km kanalizacji w Samsonowie Głównym i Janaszowie za 3 400 000 zł. Budowa przedszkola trzy oddziałowego w Zagnańsku to także, w dużej mierze, zasługa pieniędzy UE. Wartość inwestycji wyniesie około 2 500 000 zł w tym 1 400 000,00 zł stanowią środki RPO WŚ. W ramach „Odnowy Wsi” zrealizowano 5 placów zabaw, 3 boiska do siatkówki i kort tenisowy za ponad 1 mln zł. Dotacja z unii wyniosła 500 000,00 zł. Dzięki 60% wsparcia unijnego opracowany został program rewitalizacji Zagnańska polegający na estetyzacji i odnowie centrum Zagnańska

zaplanowany na kwotę ponad 4 000 000 zł. Także ze środków RPO WŚ, zgodnie z podpisaną pre-umową, przygotowywana jest do realizacji droga Jaworze - Siodła na kwotę. Inwestycja ma się zamknąć w kwocie 2 111 000 zł. Aktualnie w Jaworzach budowana jest kanalizacja, za 2 417 000 zł (75% dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) powstanie sieć długości 4 800 metrów.

- W ostatnich latach, co bardzo nas cieszy, poprzez szereg inwestycji udało się podnieść atrakcyjność naszej gminy - mówi wójt - Stała się jeszcze ładniejsza i, co najważniejsze, naprawdę przyjazna mieszkańcom. W Bartkowie, Gruszcze i na Os. Wrzosi wybudowaliśmy chodniki, za kwotę prawie 200 000 zł zostały wykonane projekty i wybudowane oświetlenie w Samsonowie przy ul. Rurarnia i przy cmentarzu, ul. Zacisze w Zagnańsku oraz zmodernizowaliśmy oświetlenie na ul. Wrzosowej. Udało się w dużej mierze załatwić jeden z najważniejszych problemów, który był prawdziwą zimą nie tylko naszą, ale podejrzewam, że większości świętokrzyskich gmin - drogi. W ostatnim okresie zostały zmodernizowane drogi Szalas Zapuście i Szalas Stary. Za ponad milion złotych wykonaliśmy nową nawierzchnię oraz zjazdy do posesji na odcinku ponad dwóch i pół kilometra, wykonany został też remont drogi do Borowej Góry, a także została wyremontowana najważniejsza droga dla gminy łącząca Zagnańsk z Kielcami.

Co bardzo nas cieszy, przez Lokalną Grupę Działania „Dorzecze Bobrzy” opracowana została koncepcja zagospodarowania Huty Józefa w Samsonowie. Czynimy starania mające na celu pozyskanie niezbędnego terenu pod realizację tego przedsięwzięcia. Przy wydatnej pomocy gminy mieszkańcy wsi Tumlin Węgle, Kołomań i Umer w niedługim czasie będą korzystać z gazu sieciowego. Inwestowaliśmy też w oświatę; w 2009 roku udało się wykonać termomodernizację Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Tumlinie oraz w Szkole Podstawowej w Belnie, otrzymaliśmy też dofinansowanie z RPO na rozwój bazy sportowej poprzez modernizację boisk sportowych w sołectwach Tumlin i Zagnańsk oraz budowę parkingu w Samsonowie. Remont pomieszczeń ośrodka zdrowia w Zagnańsku również zasilili pieniądze unijne - wylicza wójt Zagnańska. Bardzo wiele udało się zrobić, ale... równie dużo pracy jeszcze przed zagnańskimi włodarzami. Gmina Zagnańsk w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego złożyła wniosek pod nazwą „Podniesienie atrakcyjności Gminy Zagnańsk poprzez kompleksowe zagospodarowanie terenu przy obiektach atrakcyjnych turystycznie wokół Dęba Bartka i znaleziska geologicznego w Zachełmiu” na kwotę ponad 12 milionów złotych. Mieszkańcy gminy mają nadzieję, że przeprowadzenie wspomnianej inwestycji zachęci kolejnych turystów do odwiedzenia tego urokliwego zakątka Gór Świętokrzyskich.

Do gminy Zagnańsk naprawdę warto się wybrać. Kto raz tam pojechał, chętnie wraca po raz kolejny. By pospacerować po jasiowskich łąkach, by powdychać żywiczny aromat modrzewi na górze Chełm i podumać o odległych czasach w towarzystwie Bartka...

O gminie Zagnańsk można przeczytać także w najnowszym numerze Świętokrzyskiego Informatora Samorządowego "Nasz Region"